

Brüssel, 13. juuni 2025
(OR. en)

10265/25

CORDROGUE 77
SAN 359
EUDA
EUROPOL

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	12. juuni 2025
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järeldused pakti kohta, milles käsitletakse uute sünteetiliste uimastitega ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtusid Euroopa Liidus

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 12. juunil 2025 toimunud 4102. istungil (justiits- ja siseküsimused) heaks kiidetud nõukogu järeldused pakti kohta, milles käsitletakse uute sünteetiliste uimastitega ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtusid Euroopa Liidus.

**Pakt, milles käsitletakse uute sünteetiliste uimastitega ja uute psühhoaktiivsete ainetega
seotud ohtusid Euroopa Liidus
Nõukogu järeldused**

Euroopa Liidu Nõukogu,

tunnustades 2011. aasta sünteetiliste narkootikumide vastase võitluse Euroopa pakti¹ saavutusi ja tunnistades vajadust tegeleda kiiresti muutuvate ohtudega, mida põhjustavad mittemeditsiinilistel ja mitteteaduslikel eesmärkidel kasutatavad sünteetilised uimastid, eelkõige sünteetilised opioidid ja sünteetilised katinoonid, nagu on välja toodud 2024. aasta Euroopa uimastiprobleemide aruandes ning 2025. aasta hinnangus raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele (SOCTA);

kinnitades veel kord pühendumust võitlusele uimastitega seotud raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu ning *tunnistades* püsivat ohtu, mida see kujutab Euroopa Liidu ja selle kodanike turvalisusele, julgeolekule ja heaolule;

kinnitades veel kord ELi pühendumust uimastiküsimuse suhtes võetud tõenduspõhisele, integreeritud, tasakaalustatud ja valdkondadevahelisele lähenemisviisile, mis käsitleb uimastite pakkumise vähendamist, uimastite nõudluse vähendamist ennetus-, ravi- ja hooldusteenuste kaudu, ning uimastitega seotud kahju käsitlemisele kooskõlas ELi narkostrategiaga 2021–2025² ja ELi narkootikumidealase tegevuskavaga 2021–2025³;

¹ 15544/11.

² ELi narkostrategia (2021–2025) (ELT C 102I, 24.3.2021, lk 1).

³ ELi narkootikumidealane tegevuskava (2021–2025) (ELT C 272, 8.7.2021, lk 2).

tuletades meelde, et 18. oktoobril 2023 avaldatud komisjoni teatis, milles käsitletakse ELi tegevuskava võitluseks ebaseadusliku uimastikaubanduse ja organiseeritud kuritegevusega⁴, sisaldab teatavaid meetmeid sünteetiliste uimastitega seotud ohtude käsitlemiseks, sealhulgas lähteaineid matkivate ainete leviku tõkestamine, kuritegelike võrgustike lõhkumine ja liitude loomine, kooskõlas ELi narkostrategiaga ja narkootikumidealase tegevuskavaga 2021–2025 ning ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegiaga 2021–2025⁵;

märkides, et komisjon hindab praegu ELi narkostrategia ja narkootikumidealase tegevuskava 2021–2025 rakendamist ning et selle hindamise tulemused toetavad uue ELi narkootikumidealase strateegilise raamistiku ettevalmistamist;

olles teadlik Euroopa Liidu Uimastiameti (EUDA) direktori üleskutsesest ELi partneritele ja liikmesriikidele võtta meetmeid, et olla valmis uute sünteetiliste opioidide tulekuks ja neile reageerida;

tunnistades kuritegevusega seotud ohte käsitlevat valdkondadevahelist Euroopa platvormi (EMPACT) kui üht põhielementi ELi operatiivses reageerimises organiseeritud kuritegevusele, sealhulgas sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtudele, mis edendab õiguskaitsealast koostööd, ühiseid uurimisi ja luureandmete jagamist liikmesriikide, ELi institutsioonide ja rahvusvaheliste partnerite vahel;

rõhutades teabevahetuse mehhanismi tähtsust muu hulgas õiguskaitse- ja tolliasutuste vahel, et suurendada piiriüleste uurimiste tõhusust, lõhkuda ebaseadusliku uimastikaubanduse võrgustikke ning parandada sünteetiliste uimastitega seotud kuritegude avastamist ja ennetamist;

märkides ELi varajase hoiatamise süsteemi kriitilise tähtsusega rolli esilekerkivate uute psühhoaktiivsete ainete tuvastamisel ning nende põhjustatud riskide hindamisel ja neile riskidele reageerimisel, viies läbi ametlikke riskihindamisi, et toetada kontrollimeetmeid;

⁴ 14114/23.

⁵ 8085/21.

märkides, et loodud on Euroopa uimastihoiatussüsteem (EDAS), et teha kindlaks uimastitega seotud tõsised riskid tervisele, sotsiaalsele heaolule, ohutusele ja julgeolekule ning teavitada neist riiklikke ametiasutusi, spetsialiste, poliitikakujundajaid ja üldsust;

tunnustades uue laborite võrgustiku loomist, mis saab toetada valmisolekut kõnealuses valdkonnas, tuginedes analüütiliselt kinnitatud kohtuekspertiisi- ja toksikoloogilistele andmetele;

märkides ära EUDA uue ohtude hindamise mehhanismi loomise, mille ülesanne on hinnata uimastitega seotud esilekerkivaid tervise- ja julgeolekuohte Euroopas ja määrata kindlaks neile reageerimine;

tunnistades riske, mis on seotud sünteetiliste uimastite levikuga, ning kasvavaid ohte, mida need kujutavad rahvatervisele ja julgeolekule, pidades eelkõige silmas selliseid sünteetilisi opioide nagu fentanüül, selle analoogid ja nitaseenid, mis põhjustavad üha enam üleannustamisest tingitud surmajuhtumeid teatavates Euroopa piirkondades;

tuletades meelde narkootiliste ainete komisjoni (CND) 2025. aasta märtsi resolutsiooni 68/5, milles julgustatakse liikmesriike edendama ja pakkuma opioidretseptori antagonistide, nagu naloksoon või muud opioidide üleannustamise korral kasutatavad ravimid, erakorralise elupäästva meetmena, ning varasemaid nimetatud komisjoni resolutsioone, nagu resolutsioonid 67/4, 62/4 ja 55/7, milles rõhutatakse opioidretseptori antagonistide, näiteks naloksooni tähtsust uimastitega seotud surmajuhtumite arvu vähendamisel;

tunnistades, et sünteetilised opioidid võivad levida kiiresti ning et on oluline, et EL ja selle liikmesriigid suudaksid reageerida kiiresti ja tõhusalt, sealhulgas tagades, et kõnealuse valdkonna spetsialistid on piisavalt kättesaadavad, koolitatud ja avastamistehnoloogiaga varustatud, et teha kindlaks varajased hoiatavad märgid ja edastada need viivitamata asjaomastele asutustele;

toonitades sünteetiliste ja poolsünteetiliste kannabinooidide, sünteetiliste katinoonide ja ketamiini levikut, mis on jätkuvalt märkimisväärne probleem rahvatervishoiu, õiguskaitse ja õigusraamistike jaoks;

rõhutades vajadust rakendada sünteetiliste uimastitega seotud ohtude suhtes terviklikku lähenemisviisi, pakkudes sünteetilisi uimasteid ja uusi psühhoaktiivseid aineid tarvitavatele inimestele tõenduspõhist ja kättesaadavat hooldust, mis hõlmab ravi, ennetust, kahju vähendamist ja taastumist, samal ajal integreerides ka rahvatervishoiu- ja õiguskaitsemeetmed, et selle küsimusega tõhusalt tegeleda ning kaitsta inimõigusi uimastipoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel;

rõhutades ELi vastutust nii mittemeditsiinilistel ja mitteteaduslikel eesmärkidel kasutatavate sünteetiliste uimastite, eelkõige MDMA, amfetamiini ja metamfetamiini ning sünteetiliste katinoonide kasutajate kui ka tootjate suure piirkonnana ning märkides ketamiini üha suuremat väärkasutamist, mis nõuab ennetavat lähenemisviisi;

tunnistades täiustatud meetodeid, mida organiseeritud kuritegelikud rühmitused kasutavad kehtivatest normidest kõrvalehoidmiseks, sealhulgas eellähteainete ja maskeeritud lähteainete kasutamist, ning *rõhutades* vajadust kasutada üldsätet, kui see on kohaldatav, ning kaaluda uimastite lähteaineid käsitlevate ELi määruste hindamise tulemuste põhjal lähteaineid käsitlevates ELi määrustes õiguslike ja tehniliste ajakohastuste tegemist;

rõhutades, kui oluline on tõhus tolli riskijuhtimine ning kontroll sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja uimastite lähteainete üle, sealhulgas rahvusvahelise koostöö kaudu;

tunnistades digiplatvormide, sealhulgas pimevõrgu turgude ja avatud veebi rolli sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja nende (eel)lähteainete müügi ja levitamise hõlbustamisel ning *rõhutades*, et vaja on tõhusamat järelevalvet, tõhusaid meetmeid internetimüügi kontrollimiseks ja tugevdatud koostööd erasektoriga;

rõhutades rahavoo jälgimise põhimõtte ja finantsuurimiste tähtsust ühe peamise vahendina sünteetiliste uimastite tootmisega ja nendega ebaseadusliku kauplemisega tegelevate kuritegelike võrgustike tegevuse takistamiseks, sealhulgas meetmete tähtsust kuritegevusega seotud vara, muu hulgas krüptoraha külmutamiseks ja konfiskeerimiseks kooskõlas ELi rahapesuvastase paketiga ning kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist käsitleva direktiiviga⁶;

tunnistades keskkonna- ja terviseriske, mida põhjustab sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tootmisel tekkivate kemikaalide ja toksiliste jäätmete ebaseaduslik kõrvaldamine, ning *rõhutades* vajadust koordineeritud tegevuse järele keskkonnakahju minimeerimiseks; *märkides*, et keskkonnakuriteod on endiselt üks kasumlikumaid ebaseaduslikke tegevusi, nagu on välja toodud nõukogu järeldustes piiriülese keskkonnakuritegevuse vastase võitluse kohta⁷;

kinnitades veel kord vajadust ebaseaduslike sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja (eel)lähteainete laboreid tõhusamalt avastada, uurida ja likvideerida, pannes rõhku õiguskaitsetöötajate ohutuse tagamisele ja keskkonna kaitsmisele, nagu on kirjeldatud narkootiliste ainete komisjoni 2025. aasta märtsi resolutsioonis 68/5;

tunnistades sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tootmise erinevaid mustreid liikmesriikides ning seda, kui oluline on piirkondlike erinevuste tõhusal jälgimisel ja neile reageerimisel suurendada olukorrateadlikkust, muu hulgas andmete kogumise, luureandmete jagamise ja analüüsi kaudu;

rõhutades tööd, mida liikmesriigid, ELi institutsioonid ja ametid, eelkõige Europol, CEPOL ja EUDA, on teinud selleks, et pakkuda õiguskaitseametnikele spetsiaalseid koolitusprogramme ebaseaduslike sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja (eel)lähteainete laborite avastamise, likvideerimise ja ohutu käitlemise kohta, et tagada ohutud ja tõhusad meetodid ebaseaduslike tootmisrajatiste likvideerimiseks;

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1260, mis käsitleb kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist (ELT L 2024/1260, 2.5.2024).

⁷ 14182/24.

tunnustades tööd, mida on teinud Poolas asutatud ja ELi kaasrahastatav ebaseaduslike laborite vastase võitluse rahvusvaheline koolituskeskus⁸ koos sarnaste koolituskeskustega Madalmaades, Belgias ja Saksamaal, pakkudes erikoolitust riiklikul tasandil ja liikmesriikide õiguskaitseasutustele ning edendades parimate tavade vahetamist sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tootmise vastu võitlemisel;

rõhutades, et oluline on luua asjakohasel juhul koostoime ebaseaduslike sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete laborite ohutule likvideerimisele spetsialiseerunud koolituskeskuste vahel ELis, et tugevdada eksperditeadmiste vahetamist, edendada järjepidevaid ja tõhusaid meetodeid ning soodustada koordineeritumat lähenemisviisi, eesmärgiga sünteetiliste uimastite tootmist tulemuslikult tõkestada;

rõhutades, et liikmesriigid ning ELi institutsioonid ja asutused peavad tegema rahvusvaheliselt koordineeritud jõupingutusi koos rahvusvaheliste partneritega, et võidelda sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtude vastu, eelkõige sihtotstarbeliste dialoogide kaudu prioriteetsete piirkondade ja riikidega ning sünteetiliste uimastite põhjustatud ohtudega tegelemise ülemaailmse koalitsiooni vahendusel ja mitmepoolsel tasandil, sealhulgas ÜRO narkootiliste ainete komisjoni kaudu,

1. *kutsub* liikmesriike ning ELi institutsioone ja ameteid *tungivalt üles* suurendama jõupingutusi sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtudega tegelemiseks, pöörates erilist tähelepanu sünteetilistele opioididele ja sünteetilistele katinoonidele nende tugeva toime ja üleannustamise potentsiaali tõttu;
2. *kutsub* liikmesriike ning ELi institutsioone ja ameteid *tungivalt üles* suurendama oma arusaamist sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tootmise, tarbimise ja nendega kaubitsemise, sealhulgas tootmismeetodite, salakaubaveo marsruutide ja tarbimisharjumuste kohta;

⁸ Kaasrahastatakse programmi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine“.

3. *soovitab* liikmesriikidel ja asjaomastel ELi ametitel töötada välja ja rakendada terviklikud inimõigustel ja tõenditel põhinevad poliitikameetmed sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete tarbimise ennetamiseks ning sellega seotud kahju vähendamiseks; need meetmed hõlmaks haridust, kogukonna kaasamist, varajast sekkumist, jätkuvaid teadusuuringuid, sihipäraseid poliitikameetmeid, kutsealast koolitust ja tõhustatud tugiteenuseid;
4. *julgustab* liikmesriike ja asjaomaseid ELi ameteid parandama struktureeritud ja tõhusat järelevalvet, kommunikatsiooni, koordineerimist ja teabevahetust, eelkõige tervishoiutöötajate, õiguskaitse- ja tolliasutuste ning sotsiaalteenistuste vahel, et toetada võimalike sünteetiliste opioidide epideemiate varajast ennetamist ja avastamist ning leevendamist;
5. *palub* EUDA-l jätkata kooskõlas oma volitustega liikmesriikide toetamist seoses riiklike järelevalve- ja hoiatussüsteemidega sünteetiliste uimastite alal, et paremini toime tulla uute väljakutsetega;
6. *palub* liikmesriikidel hinnata meetmeid ja välja töötada parimad tavad, mille eesmärk on vähendada tervise- ja sotsiaalset kahju ennetus-, ravi-, hooldus- ja taastumisteenuste kaudu, samuti selliste riski ja kahju vähendamise algatuste kaudu nagu nõela- ja süstlavahetuse programmid, opioidide asendusravi kooskõlas riigi õigusega ja üleannustamise ennetamine, muu hulgas edendades üleannustamise ravi ja pakkudes sellealaseid koolitusi ning soodustades juurdepääsu opioidretseptori antagonistidele, nagu naloksoonile või muudele opioidide üleannustamise raviks kasutatavatele ravimitele kui erakorralisele elupäästvale meetmele⁹ osana tasakaalustatud ja tõenditel põhinevast lähenemisviisist sünteetiliste uimastitega seotud ohtude käsitlemiseks; *palub* liikmesriikidel ja komisjonil jätkata teadusuuringute ja meetmete toetamist, et vähendada uimastite tarbimisest tulenevat tervise- ja sotsiaalset kahju, sealhulgas rahastamisvõimaluste kaudu;

⁹ Narkootiliste ainete komisjoni resolutsioon 68/5, punkti 1 alapunkt c), märts 2025.

7. *palub* liikmesriikidel, selleks et suurendada tõenditel põhinevat teadlikkust, prognoosimist ja valmisolekut seoses terviseohtudega, mida põhjustab sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete mittemeditsiinilisel ja mitteteaduslikul eesmärgil kasutamine, pakkuda ja parandada kooskõlas kohaldatavate andmekaitse- ja õigusraamistikega (erakorralise) meditsiinilise ravi või surmapõhjuste uurimise korral kohtuekspertiisi, lahanguid ja toksikoloogiaalaseid aruandeid, sealhulgas asjakohasel juhul pseudo- või anonüümilised andmed kaudu;
8. *palub* liikmesriikidel tähelepanelikult jälgida lubatud opioidravimite väljakirjutamist ja nende kasutamist muudel kui lubatud või määratud eesmärkidel, eelkõige mittemeditsiiniliste psühhotroopsete mõjude osas, ning võltsitud opioidravimite tootmist, tarbimist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist;
9. *innustab* veelgi edasi arendama õiguskaitseametnikele või muudele asjaomastele töötajatele suunatud spetsiaalseid koolitusprogramme, mis põhinevad olemasolevatel tõenditel uue ohu kohta ning käsitlevad ebaseaduslike sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete laborite avastamist ja likvideerimist ning nende ohutut käitlemist koostöös Europol, CEPOLi ja EUDAg, eelkõige selliseid koolitusprogramme, mille on välja töötanud Poolas asuv ebaseaduslike laborite vastase võitluse rahvusvaheline koolituskeskus ja muud asjaomased koolituskeskused ELis, sealhulgas need, mis asuvad Madalmaades, Belgias ja Saksamaal;
10. *julgustab* ELi ameteid, eelkõige Europol, CEPOLi ja EUDAt, koordineerima oma vastavate volituste kohaselt ebaseaduslike sünteetiliste uimastite laborite likvideerimist käsitlevate ning seejuures õiguskaitsetöötajate ohutust tagavate ja mürgiste jäätmete tekitatud keskkonnakahju minimeerivate standardsuuniste väljatöötamist, muu hulgas selleks, et ELi asjaomased koolituskeskused need vastu võtaksid;
11. *palub* Euroopa Komisjonil tihedas koostöös liikmesriikide ja asjaomaste ELi ametitega, näiteks EUDAg, analüüsida ja hinnata vajadust ajakohastada uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete lähteaineid käsitlevat õigusraamistikku, et tegeleda uute ohtude ja esilekerkivate probleemidega, nagu eellähteainete ja maskeeritud lähteainete kasutamine, tagades nende kõrvaletometamise tõhusa seire ja ennetamise;

12. *palub* liikmesriikidel edendada luureandmete jagamist ja Europolil suurendada operatiivtuge liikmesriikidele sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja (eel)lähteainete tootmise ja nendega ebaseadusliku kauplemise vastases võitluses, pöörates erilist tähelepanu piiriülestele kuritegelikele rühmitustele ja tarneahelatele;
13. *kutsub* Euroopa Komisjoni ja liikmesriike *üles* tugevdama koostööd rasket ja organiseeritud kuritegevust käsitleva Euroopa haldusalase lähenemisviisi võrgustikuga (ENAA) ning erasektori üksustega, sealhulgas keemia- ja farmaatsiaettevõtete ning posti- ja kullerteenustega, samuti liikmesriikide keskkonnakaitseasutustega, et vältida valeandmete esitamist ja lähteainete kõrvaesuunamist ning tõhustada kahtlaste tehingute jälgimist, vältides samal ajal tarbetut halduskoormust seadusliku kaubanduse jaoks;
14. *julgustab* tõhusalt rakendama digiteenuste määrust ja muid asjaomaseid õigusakte, et kaitsta digiruumi sünteetiliste uimastitega ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtude eest;
15. *kutsub* liikmesriike *tungivalt üles* suurendama jõupingutusi ebaseaduslike sünteetiliste uimastite, uute psühhoaktiivsete ainete ja (eel)lähteainete tootmisest ja nendega ebaseaduslikust kauplemisest saadud kuritegeliku tulu, sealhulgas krüptoraha jälgimiseks, külmutamiseks ja konfiskeerimiseks kooskõlas ELi rahapesuvastase paketiga ning kriminaaltulu tuvastamist ja konfiskeerimist käsitleva direktiiviga ning kasutama võimalust luua õiguskaitseasutuste ja erasektori vahel avaliku ja erasektori partnerlusi kooskõlas ELi rahapesuvastase paketiga;
16. *palub* liikmesriikidel, asjaomastel ELi institutsioonidel ja ametitel tihendada kahe- ja mitmepoolsel tasandil poliitilist ja operatiivkoostööd kolmandate riikidega, et võtta arvesse uusi ohte ning tõkestada lähteainete, sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainete salakaubaveo marsruute, tuginedes ka ELi kontaktametnike eksperditeadmistele ja kehtivatele kahepoolsetele lepingutele;
17. *soovitab* käsitleda sünteetiliste uimastitega seotud ohte, uusi psühhoaktiivseid aineid ja (eel)lähteaineid ELi ja liikmesriikide uimastialases välistegevuses, sealhulgas transiidi- ja lähteriikide suutlikkuse suurendamise programmides, tagades samal ajal sidususe ELi narkostrategia ja narkootikumidealase tegevuskavaga 2021–2025 ning järgneva strateegilise raamistikuga;

18. *soovitab* horisontaalsel narkootikumide tööühmal kui uimastipoliitika valdkonna peamisel koordineerival organil jälgida arenguid seoses paktiga, milles käsitletakse uute sünteetiliste uimastite ja uute psühhoaktiivsete ainetega seotud ohtusid Euroopa Liidus;
 19. *ergutab* liikmesriike viima oma riiklikud jõupingutused kooskõlla EMPACTi strateegiliste eesmärkide ja operatiivtegevuskavadega sünteetiliste uimastite valdkonnas;
 20. *soovitab* kehtestada konkreetsed meetmed sünteetiliste uimastitega seotud ohtude käsitlemiseks tulevases ELi narkootikumidealases strateegilises raamistikus, sealhulgas uues ebaseadusliku uimastikaubanduse vastase võitluse tegevuskavas.
-